राजतो नवमस्तद्वद्गमः शर्कराचलः। वक्ष्ये विधान मेतेषां यथावदनुपूर्वशः। अयने विषुवे चैव व्यतीपाते दिनक्षये। शुक्लपक्षे तृतीयायामुपरागे शशिक्षये। विवाहोत्सवयज्ञे वा द्वादश्यामथ वा पुनः। शुक्लायां पञ्चदश्यां वा पुण्यर्क्षे च विधानतः। धान्यशैलादयो देया यथाश्रद्धं विधानतः। तीर्थे वायतने वापि गोष्ठे वापि भवाङ्कुशे। मण्डपं कारयेद्भक्त्या चतुरस्रसुदङ्मुखम्। प्रागुदक्प्रवणं तद्वत्प्राङ्मुखं वा विधानतः"। मण्डपलक्षणन्तु, परिभाषायां प्रतिपादितम्; अत्र चायं विधानक्रमः दानदिवसात् पूर्वेद्युः पूर्वाह्णे कृत स्नानादिक्रियो यजमानः अमुकपर्वतदानमहं श्वः करिष्ये इति कृतसंकल्पो वृद्धिश्राद्धमाभ्युदयकं विधाय पूर्ववत् पुण्याहवाचनं कुर्यात्, तदनन्तरम् अद्य अमुकस्मिन् देशे अमुकस्मिन् काले अमुकपर्वतदानेनाहं यक्ष्ये तत्र तदङ्गभूतहोमादिके अमुकशर्माणं अमुकवेदाध्यायिनम् ऋत्विजं त्वामहं वृणे इति। पुराणवेदविदाञ्चतुर्णामृत्विजां वरणं, तथा ओम् अद्य अमुकस्मिन् देशे अमुकस्मिन् काले अमुकपर्वतदानेनाहं यक्ष्ये तत्र तदङ्गभूतानि कर्माणि कर्तुं कारयितुं च अमुकगोत्रं अमुकशर्माणं अमुकवेदाध्यायिनं गुरुं त्वामहं वृणे इत्याचार्यं वृणुयात् वृतोऽस्मीति सर्वत्र प्रतिवचनं तत्र तावत् मधुपर्केणार्च्चयेदितिसर्वपर्वतदानसाधारणोऽयं विधिः। "गोमयेनोपलिप्तायां भूमावास्तीर्य्य वै कुशान्। तन्मध्ये पर्वतं कुर्यात् विष्कम्भपर्वतान्वितम्। धान्यद्रोणसहस्रेण भवेद्गिरिरिहोत्तमः। मध्यमः पञ्चशतिकः कनिष्ठः स्यात् त्रिभिः शतैः"। द्रोणलक्षणमुक्तं परिभाषायाम्। प्रमाणस्थकरचरणस्य पुंसो द्वादशभिः प्राकृतिभिः कुडवो भवति अनेन कुडवेन चतुर्गुणोत्तरं प्रस्थाढकद्रोणा भवन्ति अतः चतुःषष्ट्या कुडवैर्द्रोणो भवतीति कल्पतरुणा व्याख्यातम्। "मेरुर्महाव्रीहिमयस्तु मध्ये सुवर्णवृत्तत्रयसंयुतः स्यात्। पूर्वेण मुक्ताफलवज्रयुक्तो याम्येन गोमेदकपुष्परागैः। पश्चाच्च मारकतनीलरत्नैः सौम्येन वैदूर्यसरोजरागैः। श्रीखण्डखण्डैरभितः प्रवालतान्वितः शुक्तिशिलातलः स्यात्। ब्रह्माऽथ विष्णुर्भगवान् पुरारिर्दिवाकरोऽप्यत्र हिरण्मयः स्यात्। मूर्द्ध्व्यवस्था गतमत्सरेण कार्याः सुवर्णेन तथा द्विजौघाः। चत्वारि शृङ्गाणि च राजतानि नितम्बभागेष्वपि राजतः स्यात्। आर्द्रेक्षुवंशाद्वृतकन्दरस्तु वृतोदकः प्रस्रवणश्च दिक्षु। शुक्लाम्बराण्यम्बुधरावली स्यात् पूर्वेण पीतानि च दक्षिणेन। वासांसि पश्चादथ कर्बुराणि रक्तानि चैवोत्तरतोघनाली। रौप्यान्महेन्द्रप्रमुखानथाष्टौ संस्थाप्य लोकाधिपतीन् क्रमेण। नानाफलाली च समन्ततः स्यात् मनोरमं माल्यविलेपनं च। वितानकं चोपरि पञ्चवर्णमम्लानपुष्पाभरणं सितञ्च"। मेरुरित्यादि, महाव्रीहयो, राजाक्षशालयः, वृत्तत्रयसंयुत, इति दक्षिणे मन्दारः, उत्तरे पारिजातो, मध्ये कल्पतरुरिति वृत्तत्रयं, तथा पूर्वतो हरिचन्दनं, पश्चिमे सन्तान इति तरुद्वयं च कुर्यात्, एते सर्वपर्वतेषु कर्त्तव्या इति शर्कराचले वक्ष्यमाणत्वात् सर्वेषाञ्च पञ्चशाखत्वमवधेयमिति। वज्रं, हीरकं। मारकतं, मरकतं। सरोजरागः, पद्मरागः। मुक्ताफलादीनि च यथादिशं वक्ष्यमाणराजतशृङ्गेषु निवेशनीयानि। पुरारिः, महेश्वरः। ब्रह्मादिलक्षणमुक्तं ब्रह्माण्डदाने। मूर्द्ध्व्यवस्था उपरिदेशस्थिताः। गतमत्सरेण, वित्तशाठ्यरहितेन। द्विजौघाः, पक्षिसमूहाः। दिवौका इति क्वचित्पाठः। तत्र आदित्यावसवोरुद्रा दिवौकाः। तेषु, वस्त्रादिलक्षणमुक्तं ब्रह्माण्डदाने, रुद्रलक्षणं विश्वचक्रे। इक्षुरेव वंशः, वृतमेवोदकं, वस्त्राण्येव मेघसमूहाः कर्बुराणि, चित्राणि। लोकपालक्षणमुक्तं ब्रह्माण्डदाने। "इत्थं निवेश्यामरशैलमग्रं मेरोश्च विष्कम्भगिरीन् क्रमेण। तुरीयभागेन चतुर्द्दिशन्तु संस्थापयेत् पुष्पविलेपनाढ्यान्। पूर्वेण मन्दरमनेककल्पैः युक्तं युक्तं गणैः कनकभृङ्गदण्डचिह्नम्। कामेन काञ्चनमयेन विराजमानमाकारयेत् कुसुमवस्त्रविलेपनाढ्यम्। क्षीरार्णोदरसाऽथ वनेन चैव रौप्येण शक्तिघटितेन विराजमानम्। याम्येन गन्धमदनस्य निवेशनीयो गोधूमसञ्चयमयः कलधौतलम्बा। हैमेन यक्षपतिना वृतमानसेन वस्त्रैश्च राजतवनेन च संयुतः स्यात्। पश्चात्तिलाचलमनेकसुगन्धिपुष्पसौवर्णपिप्पल-हिरण्मयहंसयुक्तम्। आकारयेद्रजतपुष्पवनेन तद्वद्वस्त्रान्वितं दधिसितोदरसस्यपाद्ये। संस्थाप्य तं विपुलशैलमथोत्तरेण शैलं सुपार्श्वमपि माषमयं सवस्त्रम्। पुष्पैश्च हेमघटपादपशैलरत्नमाकारयेत्कनकपेतुविराजमानम्। माक्षीकरङ्गसरसा च वनेन तद्वद्रौप्येण भास्करवता च युतं विधाय"। इत्थन्निवेश्येत्यादि, एवं मेरुं निवेश्य तच्चतुर्थभागपरिमितेन पृथग्द्रव्येण एकैकं विष्कम्भगिरिं कुर्यात् न तु